

РЕШЕНИЕ

№ 2284

гр. София, 17.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Г СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Татяна Димитрова

Членове: Румяна М. Найденова
Гюлсевер Сали

при участието на секретаря Алина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Татяна Димитрова Въззивно гражданско дело
№ 20221100513280 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение № 12090 от 02.11.2022 г. постановено по гр. д. № 17944/2022 г. по описа на СРС, I ГО, 157 с-в, е отхвърлен предявения отрицателен установителен иск с правно основание чл. 124, ал. 1 от ГПК за признаване на установено, че ищцата А. И. И., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. София, ж.к. "****", бл. ****, НЕ ДЪЛЖИ на "Топлофикация София" ЕАД, ЕИК 831609046, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. "Ястребец" №23Б сумите от 367,49 лева главница, ведно със законната лихва за периода от 31.10.2016 г. до окончателното изплащане, 26,58 лева лихва за периода от 15.09.2019 г. до 04.10.2016 г. и сумата от 60,01 лева разноски по делото. Ищцата е осъдена да заплати разноски на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК в размер на 100 лева, представляващи заплатено възнаграждение за юрисконсулт.

Съобщението за постановеното първоинстанционно решение е получено от ищцата на 07.11.2022 год., която в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 от ГПК е подала въззивна жалба на 21.11.2022 год. Оспорва решението изцяло като неправилно. Основното възражение на ищцата са относно неправилното приложение на правилата относно давността по отношение на началния момент, от който тече, действията, които са годни да спрат или прекъснат давността, от кога тече новата давност и моментът, в който давността се стича за изтекла. Възражава, че прекратяването на изпълнителното производство поради настъпила перемпция прави невалидно извършени всички извършени след това изпълнителни действия, поради което и действията, с които ответникът твърди, че е прекъснал давността, не поражда целеният правен ефект. Не оспорва приложимостта на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение за срока от 13.03.2020 год. до отмяната на извънредното положение, който период следва да се отчете при

изчисляване на давностния срок по делото, но оспорва изчисленията и изводите, до които е стигнал съда при прилагането му. Моли съда да отмени обжалваното решение, като постанови друго, с което да уважи изцяло претенциите на ищцата. Претендира разноски.

Въззивната жалба е изпратена на ответника за отговор, който е получил съобщението на 08.12.2022 год. и в срока по чл.263 ГПК е подал отговор на въззивната жалба на 12.12.2022 год., с която оспорва изцяло твърденията на жалбоподателя. Поддържа заявеното в отговора на исковата молба, досежно погасителната давност за вземането, като се позовава и на тълкувателната практика по въпроса за изпълнителните действия, с чието предприемане и извършване давностният срок се счита прекъснат, респ. кои изпълнителни действия нямат тези последици. Споделя изводите на първата инстанция, че давностният срок не е изтекъл към момента на предявяване на исковата молба, съобразявайки отново правилата на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение за срока от 13.03.2020 год. Моли съда да остави въззивната жалба без уважение, като неоснователна и недоказана, а първоинстанционното решение да потвърди като правилно и законосъобразно. Претендира и разноски.

Софийски градски съд, след като обсъди по реда на чл. 236, ал. 2 ГПК събраните по делото доказателства и становищата на страните, приема за утановено от фактическа и правна страна следното:

Въззивната жалба е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК, изхожда от легитимирана страна и е насочена срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което е процесуално допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Отговорът на въззивната жалба също е предявен в законоустановения срок по чл.263, ал.1 ГПК и от легитимирана страна, поради което е процесуално допустим и следва да бъде разгледан по същество.

Страните не сочат и не представят нови доказателства по смисъла на чл.266 от ГПК.

Съгласно нормата на чл. 269 ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси, съдът е ограничен от посоченото в жалбата.

При извършена служебна проверка, въззивната инстанция намира, че обжалваното първоинстанционно решение е валидно и процесуално допустимо, като при постановяването му не е допуснато нарушение на императивни материалноправни и процесуалноправни норми.

По отношение на правилността му, по наведените от въззивника доводи за неправилност на първоинстанционното решение, настоящият състав намира следното:

Предявен е от ищеца А. И. И., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. София, ж.к. "****", бл. ***** отрицателен установителен иск с правно основание чл. 124, ал. 1 ГПК, вр. чл. 439 ГПК, срещу ответника "Топлофикация София" ЕАД, ЕИК 831609046, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. "Ястребец" № 23Б, за признаване за установено, че ищецът А. И. И. не дължи на ответника "Топлофикация София" ЕАД сумата 367, 49 лв. главница, ведно със законната лихва за периода от 31.10.2016 г. до изплащането на вземането, сумата 26, 58 лв. лихва за периода от 15.09.2015 г. до 04.10.2016 г. и сумата 60, 01 лв. разноски по делото.

Ищецът А. И. И. извежда съдебно предявените субективни права при твърденията, че в полза на ответника е издаден изпълнителен лист по гр. д. № 61814/2016 г. по описа на СРС, 151 с-в, въз основа на който е образувано изпълнително дело № 20177860400566 по описа на ЧСИ М.М. за събиране на сумата от 367, 49 лв. - главница, ведно със законната лихва от 31.10.2016 г. до изплащане на вземането, сумата от 26, 58 лв. - лихва за периода 15.09.2015 г. – 04.10.2016 г. и сумата от 60, 01 лв. - разноски. Поддържа, че на 26.03.2017 г. по изпълнителното дело е наложен запор, след което за период по-дълъг от две години не са

извършвани валидни изпълнителни действия, годни да прекъснат давността, поради което на 26.03.2019 г. изпълнителното дело е прекратено по силата на закона, а погасителната давност за събиране на вземанията е изтекла най-късно на 26.03.2022 г. При тези твърдения ищецът иска да се установи, че не дължи на ответника чрез принудително изпълнение посочените по – горе суми, поради погасяването им по давност.

Ответникът "Топлофикация София" ЕАД в срока по чл. 131 от ГПК е подал отговор на исковата молба, с който оспорва предявения иск при възражения, че давността е прекъсната с подаване на молбата за образуване на изпълнителното производство, в която било обективизирано и искане за предприемане на конкретни изпълнителни действия, като в хода на изпълнителното дело също били отправяни искания за предприемане на изпълнителни действия, поради което двугодишният срок по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК бил многократно прекъсван и вземанията не били погасени по давност. Поддържа, че извършените от съдебния изпълнител изпълнителни действия също били пречка за перемиране на изпълнителното дело, но дори давността да е прекъсната единствено с образуване на изпълнителното производство, то към момента на завеждане на настоящото дело все още не бил изтекъл 5-годишният давностен срок. Ответникът навежда и твърдения, че давностният срок е бил спрял да тече за период от 2 месеца и 7 дни, считано от 13.03.2020 г., когато на територията на страна е обявено извънредно положение със Закона за мерките и действията по време на извънредно положение.

В настоящата хипотеза, предвид въведеното от ищцата основание за недължимост на процесните вземания, а именно – изтекла спрямо тях погасителна давност, уважаването на предявения иск се обуславя от осъществяването на следните материални предпоставки: 1 наличие на валидно възникнали парични вземания на ответника срещу ищеца; 2 неизпълнение на задължението за заплащане на същите от страна на ищеца-длъжник; 3 изтичане на законоустановения срок за погасяване по давност на процесните задължения.

По твърденията на ищцата за изтекла погасителна давност по отношение на процесните вземания, респ. по възраженията на ответника в тази насока и за смесването на института с този на перемпцията, въззивният съд споделя изводите на първата инстанция. Съображенията за това са следните.

Перемпцията е юридически термин, който няма легална дефиниция в българското право. Класическото теоретично обяснение на перемпцията се представя в сравнителен аспект чрез изтъкване на различията с друг правен институт – погасителната давност.

Погасителната давност е период от време, определен в закон, в течението на който легитимираният правен субект е оправомощен да осъществи правото си. С изтичането на този период правният субект изгубва правомощието си да търси и получи съдействие от съд и съдебен изпълнител за реализиране на правото си. Погасителната давност води до блокиране на притезанието поради бездействие на носителя на правото. Погасителната давност може да бъде спирана и прекъсвана, което може да разшири календарните граници на законово предвидения срок.

За разлика от нея, перемпцията представлява законово определеният период за съществуването на едно право. Това е правото на вискателя да иска от съдебния изпълнител да предприема принудителни действия срещу длъжника. Веднъж изтекъл този времеви период, самото право на вискателя, а не само притезанието, престава да съществува. С други думи, погасителната давност определя срок, в който правният субект може да търси принудително изпълнение на свое право, а перемпцията е период, след който това право престава да съществува в конкретното изпълнително производство. Перемпцията подлежи на спиране и прекъсване.

В българското право уредба на перемпцията се съдържа единствено в нормата на чл. 433, ал. 1, т. 8 от ГПК, в който текст законодателят предвижда прекратяване на изпълнителното дело поради бездействие на вискателя да иска извършването на

изпълнителни действия в продължение на две години от последното изпълнително действие. Съдебната практика приема, че актът (постановление) на съдебния изпълнител за прекратяване на изпълнителното дело не е условие за това, а има декларативно действие в изпълнение на законовата норма. Дадената съдебна интерпретация напълно отговаря на класическата юридическа дефиниция на термина перемпция, представена по-горе.

След прекратяване на изпълнителното дело поради перемпция в хипотезата на чл. 433, ал. 1, т. 8 от ГПК, вискателят и съдебният изпълнител нямат правото да предприемат каквито и да е действия по вече прекратеното производство. Вискателят обаче може да изтегли своя изпълнителен лист и да иска образуване на ново изпълнително производство. Тази възможност съществува, доколкото междувременно правото му да търси принудително изпълнение не е погасено по давност. А този риск е осезаем, тъй като според съдебната практика и правната доктрина при перимиране на изпълнителното производство всички предприети изпълнителни действия по смисъла на чл. 116, б. "в" ЗЗД се обезсилват по право и се счита, че те никога не са прекъсвали погасителната давност. В този случай длъжникът може да се защити само като предяви иск срещу вискателя за настъпила погасителна давност. (*Определение № 564 от 25.07.2022 г. на ОС - Шумен по в. ч. гр. д. № 307/2022 г.*)

Съгласно трайната практика на ВКС /*решение № 37/24.02.2021 г. по гр. д. № 1747/2020 г., IV ГО, решение № 93/17.05.2021 г. по гр. д. № 2766/2020 г., IV ГО и др.* / перемпцията е без правно значение за давността. Когато изпълнителният процес е прекратен поради перемпция на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК, новата давност започва да тече от последното и прекъсване с надлежно извършено изпълнително действие или признание на вземането от длъжника. Когато по изпълнителното дело е направено искане за нов способ, след като перемпцията е настъпила, съдебният изпълнител не може да откаже да изпълни искания нов способ – той дължи подчинение на представения и намиращ се все още у него изпълнителен лист. Единствената правна последица от настъпилата вече перемпция е, че съдебният изпълнител следва да образува новото искане в ново – отделно изпълнително дело, тъй като старото е прекратено по право. Новото искане на свой ред прекъсва давността независимо от това дали съдебният изпълнител го е образувал в ново дело или не е образувал ново дело, като във всички случаи той е длъжен да приложи искания изпълнителен способ. (*Решение № 3969 от 19.07.2023 г. на СГС по в. гр. д. № 12614/2022 г.*).

Нормата на чл. 117, ал. 2 ЗЗД предвижда, че ако вземането е установено със съдебно решение, срокът на новата давност е всякога 5 години. Независимо, че изпълнителният лист е издаден въз основа на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК, която е влязла в сила, а не въз основа на влязло в сила съдебно решение, нормата на чл. 117, ал. 2 ЗЗД е приложима. По силата на чл. 416 ГПК, когато възражение не е подадено в преклузивния срок по чл. 414, ал. 2 ГПК, както е в настоящия случай, заповедта за изпълнение влиза в сила. По същността си правните последици на влязлата в сила заповед за изпълнение са аналогични на последиците на влязло в сила съдебно решение, доколкото последната има установително действие в отношенията между страните. Съгласно сега действащия ГПК с изтичане на преклузивния срок за подаване на възражение против заповедта се получава крайният ефект именно на окончателно разрешен правен спор относно съществуването на вземането. Ето защо и съдът приема, че продължителността на погасителната давност за главното вземане в случая е петгодишна.

Предвид гореизложеното, за настоящия случай могат да се направят следните изводи.

Изпълнителният лист е издаден в полза на вискателя – въззиваем на 11.01.2017 год., като на 06.03.2017 год. по молба на последния е образувано изпълнително дело, което, както правилно е приел първоинстанционния съд, представлява първото годно да прекъсне погасителната давност изпълнително действие. Следващото изпълнително действие е наложен запор върху трудовото възнаграждение на длъжника – въззивник, което е от 26.03.2019 год. Правилен е изводът на съда, че давността за вземанията е прекъсната с

налагането на запови върху трудовото възнаграждение на длъжника през 2019 год. Въз основа на така предприетото изпълнително действие е започнала да тече нова давност с петгодишна продължителност. Независимо, че от приобщените по делото материали не се установява предприетите действия да са довели до удовлетворяване на вземанията на кредитора, дори и частично, поведението на вискателя по изпълнителното дело и кредитор по материалното правоотношение, насочено към събиране на вземането му, не може да бъде игнорирано. Обстоятелството, че предприетите по изпълнителното дело действия не са довели до събиране на процесните вземания и до удовлетворяване на кредитора са без правно значение за прекъсването на давността. Съдебният състав съобразява възприетото в мотивите на т. 10 на ТР № 2 от 26.06.2015 г. по тълк. д. № 2/2013 г. на ОСГТК, съгласно които кредиторът трябва да поддържа със свои действия висаящността на изпълнителния процес, както и като иска повтаряне на неуспешните изпълнителни действия и прилагането на нови изпълнителни способи. Следователно и неуспешните изпълнителни действия, т. е действия, които не са довели до реално изпълнение върху имущество на длъжника, също представляват предприемане на действия по принудително изпълнение, които прекъсват давността на основание чл. 116, б. "б" ЗЗД. Дали вземането, върху което се налага запов, действително съществува и може да бъде събрано не са обстоятелства, които водят до невалидност на процесуалните действия на кредитора, а само до тяхната безрезултатност. Те не са правно нищо, а демонстрират ялната воля на кредитора вземането да бъде събрано и съставляват действия, които прекъсват давността /така изрично Определение № 95 от 10.02.2022 г. на ВКС по гр. д. № 3033/2021 г., III г. о., ГК/. Следва да се допълни, че с Определение № 441 от 26.05.2022 г. на ВКС по гр. д. № 495/2022 г., III г. о. изрично е застъпено становището, че изпращането на заповни съобщения прекъсва давността, без да е необходимо да има осребряване по извършения изпълнителен способ. Следователно и давността за процесните вземания съдът приема, че е прекъсната в хода на изпълнителното производство с наложения запов.

След налагането на запова върху трудовото възнаграждение, следващи изпълнителни действия не са искани от страна на вискателя, респ. предприемани от съдебния изпълнител. В този случай, новият давностен срок е започнал да тече от 26.03.2017 год., като петгодишната давност следва да изтича на 26.03.2022 год. Доколкото, обаче, в първоинстанционното производство се установи от съда, а и не се оспори от страните, че приложение намират разпоредбите на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение към така определения краен срок следва да се прибавят 70 дни, представляващи периода, в който важи правилото, че давностните срокове спират да текат. Следователно, като краен резултат се получава, че давността изтича на 05.06.2022 год. Предвид гореизложеното, обстоятелството е от значение във връзка с настъпилата перемпция, която при последно валидно извършено изпълнително действие на 26.03.2017 год. е настъпила на 26.03.2022 год. и със задължението на съдебния изпълнител да приложи исканите след този момент изпълнителни действия от вискателя. В случая, това са действията, които вискателят е поискал да се извършат с молба от 25.07.2019 год. Предвид изложеното, че предприемането на изпълнителното действие прекъсва давността, независимо дали е образувано отделно производство или не, доколкото същото е в рамките на давностния срок, който е до 05.06.2022 год. към момента на подаване на исковата молба от ищцата – 04.04.2022 год., давността за вземането не е изтекла.

По изложените съображения и предвид съвпадане на крайните изводи на настоящата съдебна инстанция, с тези на първоинстанционния съд относно крайния изход на спора, решението следва да бъде потвърдено изцяло като правилно.

По разноските:

Предвид изхода на спора, разноски се дължат само на въззиваемият „Топлофикация София“ ЕАД, за което е представил списък с разноски по реда на чл. 80 ГПК с молба от

19.03.2024 год., като претендира възнаграждение за юрисконсулт в размер на 200 лева.

Водим от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 12090 от 02.11.2022 г. постановено по гр. д. № 17944/2022 г. по описа на СРС, I ГО, 157 с-в, е отхвърлен предявения отрицателен установителен иск с правно основание чл. 124, ал. 1 от ГПК за признаване на установено, че ищцата А. И. И., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. София, ж.к. "****", бл. *****, НЕ ДЪЛЖИ на "Топлофикация София" ЕАД, ЕИК 831609046, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. "Ястребец" №23Б сумите от 367,49 лева главница, ведно със законната лихва за периода от 31.10.2016 г. до окончателното изплащане, 26,58 лева лихва за периода от 15.09.2019 г. до 04.10.2016 г. и сумата от 60,01 лева разноси по делото.

ОСЪЖДА А. И. И., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. София, ж.к. "****", бл. *****, да заплати на "Топлофикация София" ЕАД, ЕИК 831609046, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. "Ястребец" №23Б на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК сумата от 200 лева – разноси за заплатено юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____